

Lalə Namazova
Azərbaycan Dillər Universiteti, dissertantı
namazovalala@yahoo.com

HOLDEN KOLFİLD VƏ TRIKSTER OBRAZI ARASINDA BƏNZƏRLİK

Açar sözlər: *Cerom Devid Selincer, Çovdarlıqda uçurumdan qoruyan, Holden Kolfild, Trikster, arxetip*

Key words: *Jerome David Salinger, The Catcher in the Rye, Trickster, archetype*

Ключевые слова: *Джером Дейвид Селинджер, Над пропастью во ржи, Холден Колдфилд, архетип*

Amerika yazıçısı Devid Cerom Selincerin “Çovdarlıqda uçurumdan qoruyan” romanı “Kult Əsərlər” silsiləsinə aiddir. Bu sadəcə bir kitab deyil, bu oxucuya örnek təşkil edəcək bir davranış nümunəsidir. Kult Əsərlərdə adətən əsərin baş qəhrəmanı real insandan heç fərqlənmir, və bu öz növbəsində əsərin yalnız şərh olunmasına səbəb yaradır. Buna nümunə olaraq Con Lenonun soyuqqanlı qatilini Mark Devid Çempmeni yada salmaq kifayətdir. Əsərdə o sui-qəsdli hazırlayan zaman özünü əsərin baş qəhrəmanı olan Holdenə bənzədir.

Bu səbəbdən “Çovdarlıqda uçurumdan qoruyan” romanın baş qəhrəmanını təkcə ədəbi personaj deyil, həmçinin bir Psixotip kimi qəbul etmək lazımdır.

Holden obrazına olan açarlardan birisi kimi Trikster obrazını misal göstərmək olar. Çünki bu obraz 1950-ci illərdə ABŞ-ın kontrmədəniyyətini və yeniyetmələrin tipik davranış tərzini təsəvvir edirdi. Triksterin söylədiyi hər bir kəlimənin sətiraltı mənası var, bu səbəbdən onun hərəkətlərinə məna vermək olmaz. Onlara aydınlıq gətirmək, psixoloji hərəkət modeli olaraq qəbul etmək lazımdır.

Trikster (ingiliscə Trickster – yalançı, fırıldaqçı) – əfsanədə, folklor və dində bir insan, ruh və ya heyvan cildində, heç bir qayda – qanuna tabe olmayan və ya onlara riayət etməyən bir varlıqdır. Qaydaya uyğun olaraq, o heç də pis niyyətlə bunları etmir, sadəcə o yaranan situasiyanı oyun kimi qəbul edir.

Əslində, oyun deyil, məhz oyun prosesi ona maraqlıdır. Trikster çox vaxt zərər verdiyi insanların qurbanına çevrilmək üçün, onlara bilərəkdən acı, xoşagəlməz zarafatlar edir.

Trikster həmçinin yunqian arxetiplərindən biri sayılır. Triksterə hiyləgər zarafatlara sevgi, xislətini dəyişmək qabiliyyəti, ikiüzlülük kimi xüsusiyyətlər məxsusdur. Onun yarı ilahi, yarı heyvani təbiəti hər cür əzaba tab gətirməyi və xilaskar obraza bənzəməyi ilə fərqlənir.

Onun xilaskar obrazına yaxınlığı, şaman mədəniyyətinin və xalq təbəbətinin adət-ənənələrinə uyğundur. Mifoloji şaman mədəniyyətinə əsasən, zərər verən insan o zərbələri geri alır və nəticə etibarını ilə şəfa taparaq əzabları özü ilə aparır. Ədəbiyyatda və folklorlarda trikster düşüncəli və yaramaz insan və ya məxluqatdır. Ərafında olan təhlükə və problemlərə müxtəlif hiylələrlə qarşı durur.

Roman boyunca Holden tələklilik və yaramazlıq edərək Hollivud filmlərini parodiya edir. Nyu Yorkda cəmi 1 dollara aldığı qırmızı ovçu papağından heç ayrılmır, onu gah düz gah tərsinə geyinir. Bəlkədə bu triksterə misal kimi Şekspirin tələklər başçısı olan York personajından irəli gəlir.

Bəs Holden Kolfild kimdir? O özünün hansı cəhətləri, keyfiyyətləri ilə sözün həqiqi mənasında dünya oxucularının rəğbətini qazana bilib? Çox güman ki, bu sualların cavabını ilk növbədə Selincer sözünün seyrində, kitabın uğurlu bədii formasında axtarmaq lazımdır. Povest əvvəldən-axıra kimi Holden Kolfildin həyəcanlı, səmimi, bəzən isə bir qədər dolaşlıq monoloqu kimi qələmə alınmışdır. Kitabın etiraf tonu, qəhrəmanın özünün ən gizli, munis duyğularını da oxucu ilə bölüşmək niyyəti istər-istəməz ona rəğbət doğurur. Povestin bədii strukturu elə ustalıqla düşünülmüşdür ki, oxucu hər şeyi Holdenin dilindən eşidirik, bütün hadisə və şəxsiyyətlərə onun gözü ilə baxırıq, onun meyarları ilə qiymət veririk. Digər tərəfdən əsərdəki cəmiyyət çalarları, inam tonu o qədər güclüdür ki, qəlbinin ən munis sirlərini belə səninlə bölüşən Holdenin “Təftiş etmək”, onun dediklərinə şübhə ilə yanaşmaq ağıla belə gəlmir. Nəhayət, aşağıda misal gətirəcəyimiz etirafı oxuduqdan sonra qəhrəmanın nəcibliyinə, onun yüksək, ali duyğularına, yaşadıklarına necə inanmamaq olar? Holden Kolfild özünün ən böyük arzusundan danışaraq deyir: “Bilirsen, mən həmişə təsəvvürümə gətirirəm ki, balaca uşaqlar böyük bir düzənlikdə çovdarlığın içində necə oynayırlar. Minlərlə balaca uşaq oynayır, ətrafda isə məndən başqa bir nəfər də yaşlı adam yoxdur, bir nəfər də ins-cins yoxdur. Mən isə uçurumun lap kənarındakı qayanın üstündə dayanmışam. Başa düşürsən, uçurumun lap kənarında! Mənim işim uçurumun qırağında dayanıb uşaqları tutmaqdır. Bilirsən, onların başları oynayır”.

mağa elə qarışıb ki, bəzən hara qaçdıqlarının da fərqi yoxdur. Mən isə özümü çatdırıb onları tuturam ki, uçuruma yuvarlanmasınlar. Bax, bütün işim budur. Uçurum üzərindəki çovdarlıqda uşaqları güdmək! Bilirəm ki, bu ağılsızlıqdır ancaq dünyada ürəyimcə olan yeganə iş budur.”

Bu romantik və çətin etirafdan sonra Holden Kolfildin özünü ifşa xarakterli etirafı artıq o qədər də inandırıcı görünmür. Əslində isə Holden “uçurum üzərindəki çovdarlıqda” xilaskar funksiyasını öz üzərinə götürəndə daha çox insan -oxucu ürəyinin incə telləri ilə oynayır. Onun romantik xülyaları yox, real hərəkətləri bu obraz barəsində konkret təsəvvür yaradır.

Holdenin yaşadığı həyat qətiyyəti ideal sayıla bilməz. Lakin məsələ bundadır ki, gənc qəhrəman da sadələşməsinə güman edildiyi kimi bu mühitə qarşı çıxmır, əslində onun tərkib hissəsi, üzvi hissəciyi kimi çox, rahat və asudə ömür sürür. Uçurumun üzərindəki çovdarlıqda xilaskar funksiyasında ürəklə, ilhamla danışsa da Holden əslində özünü qurban vermə altırizmi duyğularında çox-çox uzaqdır. Əksinə, eqoizm, öz “mən” ini hamıdan yüksək tutmaq, başqalarına yuxardan aşağı baxmaq kimi keyfiyyətlər onu daha dəqiq səciyyələndirir. İfrat fərdiyyətçilik povestin gənc qəhrəmanının xarakterinin ən başlıca xüsusiyyəti sayılır bilər. Holdenin bu fərdiyyətçilik meyli nəinki qoca müəllim Antoli – niyə, nəinki dostlarına, (onlar Holdenin laqeydliyi ucbatından yarışda iştirak edə bilmirlər) hətta yeganə bacısı Fibiya münasibətdə də özünü aydın biruzə verir. O, tez-tez bacısını sevdiyini elan etsə də bu sevgi adi sözlərdən o yana getmir. Kimlərə daha çox hörmət bəslədiyini yadına salmağa çalışan Holden təsadüfən tanış olduğu iki rahibəni və onunla eyni alçaldılmaqdan üstün tutaraq özünü pəncərədən atmışdı. Doğrudur, Holden balaca oğlanın bu qəhrəmanlığından vəcdə gəlir, hətta daxilən Ceymsi tanıdığı ilə qürurlanır, lakin həyata tamamilə başqa gözə baxan qəhrəman nə vaxtsa, hansı situasiyada belə şücaət göstərməyi təsəvvürünə də gətirmir.

Qəhrəmanın ümumiyyətlə qeyri-müəyyən gələcəyi var. O cəmiyyətdə hörmət olunan peşələrə nifrət edir. Holden hətta öz həyatında baş verən hadisələri ciddi qəbul etmir. Onun arzu və istəkləri ən son anda dəyişir. (Ceynə zəng etmək, zoologiya muzeyinə baş çəkmək kimi və s.) Addım-baş onun planları dəyişir, məsələn anidən qərbə getmək qərarı kimi “sabah səhər, bank açılan kimi” [Selincer 1965,95]. O ani qərarlar qəbul edir və addım-baş onları dəyişir: “Zaldan çıxan kimi yenə birdən Ceyn Qallaheri xatırladım” [Selincer 1965,58]. “...yolda olan zaman o hələdə müharibəni düşündürdü” [Selincer 1965,100].

Selincerin trixster obrazının interpretasiyası onun arxipindən fərqlənir. Selincer gülən insan obrazında olan əsas ədəbi detallı transformasiya edir. Gülüş, gülüş maskası – daxili çəkişmənin, daxili ikilişmənin əksidir. Holden dediyi kimi darıxdığı üçün arada tələklilik etməyi xoşlayır [Selincer 1965,23]. Bu da bizə Qoqolun xilas olmaq istədiyi kədərli yadımıza salır. O öz “Müəllif etirafı”nda belə yazır: “Mənim çap olunan ilk əsərlərimdəki nəzərə çarpan nikbinlik əslində ruhumun ehtiyacı idi. Özümə məlum olmayan səbəblərdən anidən kədərlənirəm. Bu səbəbdən özümü əyləndirmək üçün müxtəlif gülməli hadisələr düzüb qoşurdum...” [Qoqol 1992,54].

Kolfildin gülüşündə özünəməxsus qəribəlik gözə çarpar, belə ki, o kiminlə və nəyə güləcəyini özü təyin edir. Holdenin gülüşü heç bir zaman kütlənin gülüşü ilə eyni olmurdu, daima təzad təşkil edirdi. O qaranlıq və boş Nyu York küçələrində və ya boş-boş gülən sinif yoldaşların yanında özünü narahat hiss edirdi. Əgər biz qəhrəmanın gülüşünü eşidirsək, bu gülüş məyusluq, qəm-kədər və yalnızlıqla doludur: “...lənətə gələsən, kaş ki bir atım olardı. Atla heç olmasa həmsöhbət olmaq olar. Azacıq da olsa insani xüsusiyyətləri var” [Selincer 1965,164].

O bütün qəlbi ilə Hollivud istehsalına nifrət edir. Onun öz sözlərilə desək: “Əgər siz qonşunuzun sizin ürəyinizi bulandırmadığını istəmirsinizsə, onlardan uzaq durun” [Selincer 1965,171].

Holdenin öz axmaq otaq yoldaşı Stredleyterə qarşı davranışı, özü üçün də gözlənilməzdir. Salliyə sevgi etirafı, Qərbə qaçmaq qərarı - bütün bunlar onun nə əvvəlki, nə sonrakı davranışı ilə əlaqəsi olmayan ani, impulsiv, qısamüddətli qərarları idi. Onun hərəkətlərində tez-tez infantillizm (uşaq hərəkətləri) öz əksini tapır. Belə ki Holden özü haqda deyir: “hərdən özümü 12 yaşlı uşaq kimi aparıram”.

Selincerin baş qəhrəmanın adını Holden Kolfild seçməsi ilə əlaqəli bəzi fikirlər var. “Caul” ingilis dilindən tərcümədə – yeni doğulmuş körpənin başını qoruyan üst örtük deməkdir. Bu interpretasiyada Kolfild adı “holding on to caul” sözlərinin interpretasiyasıdır ki, bu da ki, dəyişikliyə müqavimət, və yetkinliyə etibarsızlıq mənasını daşıyır.

Özünü təstiqləməyin, özünü tapmayan şəxs, erkən gənclik və uşaqlıqda olduğu kimi, müxtəlif adlar axtararaq özünə “yeni mənlik” kəşf edir. Beləliklə, yeni “Rudolf Şmidt” adıyla Holden yeni rolda çıxış edir, və bu rolda digər şəxsin adından danışır. Və ya özü haqda deyir: “Həyatınızda heç bir zaman qarşılaşmadığınız dəhşətli bir yalançıyam. Mağazaya hər hansı bir jurnal almağa gedirəmsə və məndən hara getdiyini soruşsalar, operaya gedəcəyimi deyə bilərəm. Vahiməlidir. [Selincer 1965,19]. Yəni qəhrəman öz

yalançılığını etiraf edir. Nəticədə o oxucuya nə qədər səmimi, mehriban və dünyada ən böyük yalançı olduğunu göstərmək istəyir. Holden daima uydurur, kimisə bezdirir və ən əsası həyatı oyuna çevirir. Trixster obrazı əsər boyunca bizim qarşımıza çıxır. Əsərdəki trixster obrazının əsas xüsusiyyətləri onun ünsiyyətçil olmadığı və ikili təbiətidir. Dostoyevskinin romanlarını araşdıraraq Mixail Baxtin, sözün dərinliyinə varmayan, hər bir kəlməni mübahisə obyektinə çevirən ünsiyyətin xüsusi düsturunu kəşf etdi. Holden daima iki tərzdə ünsiyyət qurur. Birincisi real, görünən həmsöhbət, digəri isə eyni insana yönəlmiş dediklərinin tam bir əksi olan kinayəli fikirlərdir.

Onun danışığında və nitqində çoxsaylı bəhanələr mövcuddur: "Burada eşələnməyə heç həvəsim yoxdur", "...getmək istəmirəm, vəssalam!" [Selincer 1965,58]. Zoologiya muzeyi haqda: "...bəlkədə ona bütün həqiqəti danışardım, amma bu olduqca çox çəkərdi." [Selincer 1965,45]. Və səmimi etirafı haqda: "mən inanılmaz dərəcədə olan bir yalançıyam" [Selincer 1965,19]., və susmalar: "nə düşünəcəyimi belə bilmirəm" [Selincer 1965,148].

Qəhrəman uzun və lazımsız izahatlar səbəbindən sıxıldığını və darıxdığını bildirir: "O bu lənətə gəlmiş kartı bəlkədə əlində 5 min dəfə tutmuşdur." [Selincer 1965,25].

Danışıqlarının nə qədər yüngül xarakterli olduğuna baxmayaraq, Holden bizi özünün məsləhətlərinə qulaq asmağa, dediklərində nə qədər ciddi olduğunu inandırmağa çalışır: "Mən qadınlar üzündən ağılımı itirirəm, ciddi sözumdür. Xeyr, heç də sizin düşündüyünüz şəngör birisi deyiləm. Sadəcə olaraq onlar mənim çox xoşuma gəlir." [Selincer 1965, 44].

Arada öz sözləri onun özündə belə qəribə reaksiyalar yaradır: "Dəqiqə başı ah çəkirəm. Özümü öz yaşında hiss etmirəm." [Selincer 1965,14].

Müxtəlif insanlarla danışan zaman Holden onların danışdığı tərzlərini, hərəkətlərini mexaniki olaraq təkrar edir. Böyüklərlə danışan zaman, onların düşüncə tərzlərini nəzərə alaraq, özünün nə qədər axmaq, söz bazasının olduqca bəsid olduğunu və keçid dövrünü yaşadığını söyləyir. Holden Kolfild özündən böyüklərə, məsələn mister Antoliniyə hörmətlə davranır. Amma onun beyni özge fikirləri qəbul etmir. Əsnəmək, yuxulamaq kimi hərəkətlərə onların qarşısını alır.

Bunu açıq- aydın müəllimi ilə olan söhbətindən görmək olar: "Heyf ki heç cürə diqqətimi cəmləşdirə bilmirəm. Və birdən özümdən asılı olmayaraq nəyim var əsnədim. Axmağın biri, axı mən bunu necə edə bilərdim?! Amma bilirdim ki, bunu edə bilərəm..." [Selincer 1965,134].

"Mister Antolininin dediklərini düşünərək yerdə uzanıb qalmışdım. Düşüncə haqda və s. düşünürdüm. Həqiqətən də o olduqca dərrakəlidir. La-

kin özümdən asılı olmayaraq gözlərim yumulurdu və mən yuxuya getdim..." [Selincer 1965,134].

Onun qarşıdurma taktikası olduqca hiyləgər və sadədir. "Səmimi" əsnəməyi – onun ruhi yorğunluğunun və yeniyetməlik eqoizminin nəticəsidir. Və eyni zamanda müəllimin yorucu və mənasız danışığına özünəməxsus bir cavab tərzidir. Trixster obrazının cəhətlərini özündə cəmləşdirərək Holden başqalarını incitməklə öz əməllərinin cəzasını alır. O daim zarafat edir və hər formada öz otaq yoldaşı Eklini ələ salır: "Sən – Sahzadəsən, Ekli, övladım, bunu bilirsən, ya yox? Sən əsl şahzadəsən. Sən centlmen və alimсэн, mənim ağıllı balam!.. Bəlkədə o bir alim idi... – Təsədüfən sənin siqaretin olmaz? Yoxdusa – ölə bilərəm..." [Selincer 1965,28]. Amma o Ceyn Qallahterin tərəfini saxladığı üçün Streydlərdən də dəqiqə cavabını alır. Beləliklə oxucu Holdenlə Streydləri, və Holdinlə Eklini müqayisə edə bilər.

Qəhrəmanın faciəsi ondadır ki, o öz yaşıdlarıyla ünsiyyət qurmağı bacarmır-və tamamilə fərqli insanlarla dialoqa girməyə çalışır. Məsələn küçə qadınıyla olan bir epizoda nəzər yetirək:

"Bas siz danışmaq istəmirsiniz? – o soruşdu, əlbəttə ki özünü axmaq birisi kimi hiss edirdi. – Siz niyə axı belə tələsirsiniz?"

Qadın onu axmaq zənn etdi.

– Nə haqda danışaq? – o dilləndi.

– Bilmirəm, elə belə. Düşündüm ki bəlkə danışmaq istəyərsiz...

[Selincer 1965,70].

Holdenin həmsöhbətləri düşünür ki, Holden onları ələ salır. Taksi sürücüsü Holdenə vacib olan ördəklər mövzusunda nəsa bir sətərlə mənə daşdığını zənn edir, digər həmsöhbəti isə Kolfild pul davası etdiyi üçün ona qəşəng bir şapalaq ilişdirir.

Holden həтта evinə əməlli başlı qayıda bilmir. Valideynlərinin reaksiyasından qorxdığı üçün o, Fibi bacısının evində gizlənin və onu satmamağına xahiş edir. Çünki valideynləri oğullarının vaxtından tez gelişini təəccüblə qarşılaya və onun dediyi kimi məktəbdən atıldığını sərt qarşılayardılar.

Bəs nəyə görə Holden evinə qayıtmalıdır? Axı o gecələr sakit Nyu York küçələrində gəzişə, bərlərdə yüngül əxlaqlı qadınlarla şən vaxt keçirə bilər. Ola bilsin ki, Holdenin siqaret almağa və taksilərlə gəzib dolaşmağa yetərinə pulu var. Və hələ ki valideynlərin gözüne görünmək o qədər də vacib deyil.

Qeyd etmək lazımdır ki, özünün qeyri-adi və anormal davranış tərzini yeniyetməlik – keçid dövrünü yaşayaraq, həyatın ədalətsizliklərinə alışır və eyni zamanda insanları barmağına dolayaraq bundan zövq alır.

"Çovdarlıqda uçurumdan qoruyan" povestiylə ilk tanışlıqdan sonra oxucu qəribə bir paradoks qarşısında qalır: əsərin qəhrəmanı əslində vecsiz bir cavandır. Lakin Selincer özünün bütün yazıçı intellektini və istedadını sərf edərək onu sevdirməyə, ona rəğbət doğurmağa çalışır və buna nail olur. Maraqlıdır, bu mənavi-estetik eksperiment Selincerin nəyinə lazımdır? Fərdiyyətçiliyin və istehlakçılıq əhval-ruhiyyəsinin özünə məxsus, düşünülmüş və ağılla poetikləşdirilməsi və mütləqləşdirilməsi yolu ilə Selincer mövcud cəmiyyətdəki hər şeyə həqarətlə baxan özlərini hamıdan üstün tutan və bütün bəşəriyyəti öz fərdi dünyalarının gözcüyündən baxan gənclər elitasının ümumiləşdirilmiş sürətini yaratmışdır. "Çovdarlıqda uçurumdan qoruyan" povestinin meydana çıxdığı dövrdən artıq 40 ilə yaxın bir vaxt keçir, həmin elitanın sıraları isə seyrəlmək bilmir, əksinə, onlar sürətlə çoxalır, daha böyük inadkarlıqla, daha böyük əminliklə özlərinin mütləq eqoizmə və sino-bizmə əsaslanan nöqtəyi-nəzərlərini müdafiə edirlər. Maraqlıdır ki, istər povestin qəhrəmanı Holden Kolfield, istərsə də əsər müəllif Cerom Devid Selincer həmin elitanın mövcudluğunu və fəaliyyətini tamamilə və qanuna uyğun sayırlar. Bir sıra Amerika tənqidçiləri hələ 50-ci illərdə "Çovdarlıqda uçurumdan qoruyan" əsərini "pessimist peyğəmbərlik" adlandırdılar və bu fikir də özünü müəyyən dərəcədə doğruldur.

"Çovdarlıqda uçurumdan qoruyan" romanı Kolfielddə əbədi təlxək olan trikster cəhətlərini verməklə, Selincer öz zamanının ədəbi tendensiyalarını təxmin etmişdir. Və ədəbiyyatda yeni bir cərəyanın əsasını qoymuşdur.

Trikster modeli bu günlərdə də yeniyetmələrin əsas davranış növünə çevrilib.

Yeniyetməlik dövrünün özəlliklərinə əsaslanaraq və necə deyirlər bö-yüklər dünyasına ilk addımlarını atan zaman qarşısına çıxan problemləri həll etməyə çalışan və ya onlardan qaçan bir varlıq – Trickster obrazı.

Beləliklə, özünü könüllü sürətdə cəmiyyətdən təcrid edən Selincer insanın "xilas yolunu" hər hansı ictimai-siyasi quruluş fəvqündə mənaviyyat, əxlaq və ünsiyyət problemlərinin sahmana salınmasında görür. Yazıçı özü tənhalığa çəkilsə də onun əsərləri bu "xilas yolu" haqqında artıq yarım əsr bundan əvvəl başlanmış dialoqu, fikir mübadiləsini davam etdirir.

İstifadə olunmuş ədəbiyyat

1. Baxtin, M.M. Dostoyevski poetikasının problemləri. M., 1972.
2. Qoqol, N.V. Müəllif etirafları. M., 1992.
3. İtkina, N.L. Selincer poetikası. M., 2002.

4. Maletinski, E.M. Ədəbi arxetiplər haqda. M., 1994.
5. Selincer, D.D. "Çovdarlıqda uçurumdan qoruyan" 9 hekayə. M., 1965.
6. Yunq, K.Q. Qəlb və əfsanə: Altı arxetip. Kiyev; M., 1997
7. Денисова, Т.Н. История американської літератури ХХ століття. К.: Довіра, 2002. – с. 138-143. [Электронный ресурс] – Режим доступа. – URL: http://salinger.narod.ru/Texts/_Denisova-Salinger.htm.
8. Дербенева, Л.В. Архетип и миф как архаические составляющие русской реалистической литературы XIX века. – Ивано-Франковск: Факел, 2007. – 428 с.
9. Лотман, Ю.М., Минц З.Г., Мелетинский Е.М. Литература и мифы. Мифы народов мира. – Т. 2. – М., 1988. – С. 58-65.
10. Лотман, Ю.М. Семиосфера и проблема сюжета. Внутри мыслящих миров. – М., 1996. – С. 206-238.
11. Rougemont Denis de. Love in the Western World/ Transl. by Montgomery Beligion. – Princeton Univ. Press, 1956. – 392 p.
12. Salinger, J.D. The Catcher in the Rye. – M.: Progress, 1968. – 248 p.
13. Fromm-Reichmann F. Loneliness. The Anatomy of Loneliness. New York: Intern. Univ. Press, 1981. XIV
14. Salinger, J.D. "The Catcher in the Rye" Penguin Books. Printed in England by Clays Ltd, St Ives plc
15. <http://oueverydaylife.com/alienation-loneliness-teens-15270.html>
16. <http://www.mentalhealthamerica.net/conditions/dissociation-and-dissociative-disorders>

Lalə Namazova

SUMMARY

The similarities between the characters Holden Caulfield and Trickster

The article researches the similarities between the main character of the novel "The Catcher in the Rye" Holden Caulfield and Trickster as a character in mythology, one of the keys to Holden's uncovered world. Every word spoken by Holden like the trickster has an unclear meaning with some sarcasm or complain, even with big lies that make the reader hate him. However, all his behaviors are unintentional, he simply perceives the situation as a game and the game process is interested him lot.

Trickster is also considered to be one of the Jungian archetypes. The trickster features cunning jokes, such as love, ability to change, and hypocrisy, his semi-divine, semi-animal nature differs from all kinds of suffering and resembles a savior.

Лала Намазова

РЕЗЮМЕ
СХОДСТВО МЕЖДУ ХОЛДЕНОМ КОЛФИЛДОМ И ОБРАЗОМ
ТРИКСТЕРА

В статье исследуется сходство главного героя романа «Над пропастью во ржи» Холдена Колфилда с Трикстером как персонажем мифологии, одним из ключей к нераскрытому миру Холдена. Каждое слово, произнесенное Холденом как трикстер, имеет непонятный смысл, с долей сарказма или жалобы, даже с большой ложью, которая заставляет читателя его ненавидеть. Однако все его поступки непреднамеренны, он просто воспринимает ситуацию как игру и игровой процесс его очень интересует.

Трикстер также считается одним из юнгианских архетипов. Трикстеру присущи хитрые шутки, такие как любовь, умение изменяться, лицемерие, его полубожественная, полуживотная природа отличается от всякого рода страданий и напоминает спасителя.

Rəyçi: fil.f.d. N.Mədətova

Redaksiyaya daxil olma: 23.04.2021

Təkrar işlənməyə göndərilmə: 26.04.2021

Çapa qəbul olunma: 07.05.2021